

политехнический принцип, компетентности.

Niskorodov V. Nazarov A. Formation polytechnic competencies in the vocational and technical education.

The article reveals the essence of general technical and technological knowledge and skills, the problem of selecting, mediating all components of engineering and technology, all the technical facilities in industrial production.

Keywords: *vocational education, polytechnic principle of competence.*

УДК 371.

Стешенко В.В., Келій М.В.

ФОРМУВАННЯ СПОЖИВЧИХ ЗНАНЬ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ В УЧНІВ 5–9 КЛАСІВ

Розкрито знання, які в трудовому навчанні 5-9 класів відносяться до споживчих, і запропоновано основний метод їх формування

Ключові слова: *споживча освіта; і споживчі знання; трудове навчання.*

Постановка проблеми. Розбудова громадянського суспільства, важливою умовою існування якого є наявність грамотного активного споживача, неможлива без організації в масштабі всієї країни системного та комплексного впровадження споживчої освіти в усіх формах і на всіх рівнях загальної середньої освіти. Актуальність змісту споживчої освіти, як відомо, полягає в необхідності формування в учнів раціонального споживчого мислення, що ґрунтується на законах споживання та природній потребі людини в якісному та безпечному добробуті, природному прагненні до поліпшення якості особистого та суспільного життя.

Аналіз останніх досліджень. У нашій державі запроваджено Концепцію споживчої освіти, реалізація якої передбачає вивчення учнями з 1-го по 11-й класи обов'язкового наскрізного курсу «Споживчі знання». Але введення цього предмета в навчальний план загальноосвітньої школи вимагає виділення для нього відповідних годин. Але, кожен навчальний предмет у тій чи іншій мірі сприяє формуванню в учнів споживчих знань. Так, трудове навчання є одним з таких предметів, який за своїм змістом сприяє формуванню окремих споживчих знань. Це, зокрема, було показано в наукових доробках Н. Бистрицької, В. Стешенка, Л. Хаєта та ін.

Зазначені обставини й зумовили мети нашого дослідження. **Мета статі** – виділити в змісті трудового навчання комплекс знань, які відносяться до споживчих, і виявити педагогічно доцільну методику їхнього формування в учнів 5–9 класів.

Викладення основного матеріалу. Сучасне суспільство, ринок праці,

соціальні перетворення вимагають від системи освіти підходів і знань, що сприяють формуванню свідомого, підготовленого до нових викликів громадянина, здатного жити та діяти в сучасному світі, що швидко змінюється. Споживча освіта вбачається невід'ємною складовою, яка дозволяє формувати стале, демократичне та розвинуте громадянське суспільство й громадян, здатних його розвивати та успішно взаємодіяти. Але проблема формування окремих споживчих знань в учнів, зокрема на уроках трудового навчання, залишається ще недостатньо розробленою [1; 3].

Загальні засади формування основ споживчих знань в учнів загальноосвітньої школи викладені в Концепції споживчої освіти [1]. Основними шляхами реалізації Концепції споживчої освіти є запровадження наскрізного навчального курсу «Споживчі знання» та формування окремих споживчих знань під час вивчення інших предметів, зокрема, трудового навчання. Ми прийшли до висновку, що на уроках трудового навчання формування споживчих знань в учнів можливе за допомогою інтегрованої моделі.

Вивчення змісту трудового навчання в 5–9 класах [2] дозволило визначити можливості формування в учнів загальноосвітньої школи цілого комплексу споживчих знань. Цей комплекс містить групи знань за видами, а саме: товарознавчі, технологічні, матеріалознавчі, економічні та знання про споживчі властивості матеріалів і виробів.

Окрім того, ми встановили, що основним методом формування в трудовому навчанні знань, які відносяться до споживчих, є метод відкриття нового у відомому. Експериментальне дослідження формування знань в учнів на уроках трудового навчання, які відносяться до споживчих, за допомогою методу відкриття нового у відомому показало достатньо високу його педагогічну доцільність. Отримані в результаті педагогічного експерименту дані засвідчили педагогічну ефективність запропонованої нами методики.

Висновки. Отже, ми можемо стверджувати, що в трудовому навчанні є знання, які виступають складовими споживчих знань, а їхнє формування за допомогою методу відкриття нового у відомому сприяє зростанню пізнавальної активності кожного учня. Подальші дослідження можуть бути пов'язані з визначенням комплексу споживчих знань у змісті технологічної підготовки учнів 10-11-их класів і розробкою методики їх формування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Впровадження основ споживчих знань у систему загальної середньої освіти в Україні : аналітичний коментар / О. О. Гриценчук, О. О. Овчарук. – К., 2007.
2. Навчальна програма. Трудове навчання. 5–9 класи. Нова редакція / За заг. ред. В.М. Мадзігона. – К., 2010. (Рекомендовано Міністерством освіти і науки України).

3. Стешенко В.В. Нові аспекти в діяльності вчителя праці / В.В. Стешенко, Л.Г. Хаєт, Н.О. Бистрицька // Проблеми трудової і професійної підготовки : науково-метод. зб. Слов'янського державного педагогічного університету. – Слов'янськ: СДПУ, 2008. – С. 16-23.

Стешенко В.В., Келий М.В. Формирование потребительских знаний на уроках трудового обучения в учащихся 5–9 классов.

Раскрыто знания, которые в трудовом обучении относятся к потребительским, и предложено основной метод их формирования.

Ключевые слова: потребительское образование; потребительские знания; трудовое обучение.

Steshenko V.V., Celliy M.V. Formation of consumer knowledge on the lessons of labor studies in grades 5-9 students.

Revealed knowledge, which include labor training to consumer, and suggested the primary method of their formation.

Key words: consumer education, consumer knowledge, labor training.

УДК 373.14

Арюкова О.В.

РІВЕНЬ ГРАФІЧНОЇ ГРАМОТНОСТІ СУЧАСНИХ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ

У статті представлено дослідження рівня графічної грамотності сучасних учнів старших класів і експериментально доведено необхідність зміни ставлення педагогічної громадськості до навчального креслення як начального предмета, який сприяє формуванню особистих цінностей кожного школяра.

Ключові слова: графічна грамотність; креслення; особистісні цінності.

Постановка проблеми. Останнім часом значного поширення набула думка, що в епоху повсюдної комп'ютеризації необхідність у графічній підготовці відпадає взагалі. Ми вважаємо, що така думка помилкова – комп'ютер не може замінити людину. Адже комп'ютер слід розглядати як потужний засіб допомоги тому, хто виконує креслення. Він дає змогу значно скоротити обсяг інструментальних побудов графічних зображень. Але сприяє здатністю мислити просторовими образами та створювати їх ще не наділений найдосконаліший комп'ютер. Заздалегідь передбачити, що буде створено, може тільки людина, і в цьому її перевага перед будь-якою технікою. Для цієї переваги їй потрібні добре розвинені просторові уява та мислення. Формуються і розвиваються ці психологічні феномени людини саме під час графічної підготовки на уроках креслення.

На сучасному етапі розвитку суспільства мова графічних зображень